

та шкідливого впливу у медіа, соціальних мережах та інших джерелах інформації.

3. Визначений перелік не є вичерпним. Але, на наш погляд тема правового визначення і організації забезпечення інформаційного суверенітету є необхідною й актуальною як для юристів, так і фахівців інших галузей науки.

Література

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України №121/2021.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021.

3. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційна безпека: питання правового регулювання: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 168 с.

4. Хворост Х. Ю. Інформаційно-психологічний вплив у розрізі безпеки здоров'я. *Наука і освіта*. 2016. № 2-3. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/10713/14/33.pdf>

5. Миронов Ю.Б., Крамар Р.М. Основи рекламної діяльності. Навчальний посібник. Дрогобич: Посвіт, 2007. 108 с. URL: <https://kerivnyk.info/osnovy-reklamnoi-diyalnosti5-2>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-68>

Козьяков Р.С.

начальник

*Головного управління Національної поліції
в Кіровоградській області*

ВИДИ ТА НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДІВ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

До числа методів адміністративно-правового механізму контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України варто зарахувати перевірку, огляд та обстеження, моніторинг та спостереження, аналіз тощо.

Зокрема, реалізація методу перевірки в контрольно-наглядовій діяльності Національної поліції знаходить відображення в процесі: перевірки документів особи; поверхневої перевірки і огляду; перевірки дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото– і кінозйомки, відеозапису, засобів фото– і кінозйомки, відеозапису; перевірки дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб [1].

Також, метод перевірки знаходить відображення під час реалізації повноважень Національною поліцією у сфері безпеки дорожнього руху, а саме під час: перевірки генеральних планів окремих забудов у населених пунктах із подальшим оформленням документів щодо її розгляду та затвердження з наданням погодження або відмови в наданні погодження; перевірки проектів комплексних схем організації руху та спорудження ліній міського електричного транспорту з подальшим оформленням документів щодо її розгляду та затвердження з наданням погодження або відмови в наданні погодження; перевірки проектної документації щодо будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, об'єктів дорожнього сервісу, інших дорожніх споруд із подальшим оформленням документів щодо її розгляду та затвердження з наданням погодження або відмови в наданні погодження; перевірки проектної документації щодо будови окремих територій населених пунктів з подальшим оформленням документів щодо її розгляду та затвердження з наданням погодження або відмови в наданні погодження; перевірки схем організації дорожнього руху на відповідність технічним умовам та нормативно-правовим актам із безпеки дорожнього руху з подальшим оформленням документів щодо її розгляду та затвердження з наданням погодження або відмови в наданні погодження [2];

Метод огляду та обстеження застосовується уповноваженими підрозділами Національної поліції в процесі реалізації контрольно-наглядових повноважень, шляхом здійснення: техніко-криміналістичного забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху; огляду зброї, спеціальних засобів, боєприпасів, що знаходяться у фізичних та юридичних осіб, інших предметів, матеріалів і речовин, щодо зберігання та використання яких визначено спеціальні правила чи порядок та на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ, з метою перевірки дотримання правил поведінки з ними та правил їх

використання [1]; особистого огляду та огляду речей; огляду місця дорожньо-транспортної пригоди; огляду транспортних засобів; огляду осіб, які керують транспортними засобами, на стан сп'яніння [3], і т.д.

Методи моніторингу, спостереження та аналізу використовуються уповноваженими підрозділами Національної поліції під час: збору, оцінки, аналізу інформації про криміногенну ситуацію на території обслуговування, кримінальні правопорушення, порушення публічної безпеки і порядку, інші надзвичайні події та заходи реагування, що вживаються підрозділами ГУ для усунення недоліків; підготовки зведень про кримінальні правопорушення та інші, не пов'язані з ними, події, а також обмін інформацією стосовно них з іншими державними органами влади; участі в організації діяльності оперативних штабів, ситуаційних центрів/відділів, робочих груп з координації дій та управління силами і засобами поліції під час проведення масових заходів, державних свят і надзвичайних подій; участі у розробленні та контролі за реалізацією типових планів операцій спільно із заінтересованими підрозділами Головного управління Національної поліції; підготовки комплексної оцінки криміногенної ситуації на території обслуговування за півріччя і рік; підготовки узагальнених матеріалів за підсумками роботи засідань колегії та нарад керівництва ГУ; підготовки аналітичних довідок про оперативну обстановку на території обслуговування і заходи, що вживаються підрозділами ГУ з метою зміцнення правопорядку; підготовки доповідних записок керівництву ГУ з проблемних питань діяльності підрозділів ГУ [4].

Проте, в науці адміністративного права існують різні погляди на набір організаційно-правових інструментів, які відносяться до числа методів контролю та нагляду, що й зумовлює потребу здійснення їх систематизації та виокремлення класифікаційних характеристик.

У науковому словнику за редакцією Ю.С. Шемшученка, термін «класифікація» визначається як свідомий порядок речей, явищ, поділ їх на різновиди (класи, види, групи), відповідно до визначених та науково обґрунтованих критеріїв [5, с. 357].

Заслуговує на увагу класифікація методів діяльності органів публічної служби у правоохоронній сфері, здійснена В. А. Шатілом, на підставі якої автор здійснює їх систематизацію за наступними критеріями: за способом (напрямом) впливу: методи прямого (адміністративного) і непрямого впливу (соціально-психологічні, ідеологічно-пропагандистські, економічні та інші); за цілями і засобами впливу: методи переконання, заохочення, примусу; залежно від суб'єктів здійснення державної влади: методи здійснення державної влади реалізуються органами публічної влади у вузькому і широкому значенні; залежно від суб'єктів реалізації методів здійснення державної

влади: методи, реалізовані органами законодавчої, виконавчої, судової влади, суб'єктами з особливим правовим статусом (наприклад, Президентом України, органами прокуратури); за юридичними фактами, що слугують підставою для застосування: методи, реалізовані в результаті настання подій, вчинення дій, зміни станів об'єктів державно-владного впливу; за сферою дії: методи, які застосовуються в економічній, соціальній, політичній, культурній, екологічній та інших сферах; за умовами і характером методів здійснення державної влади: загальні та спеціальні методи здійснення державної влади; залежно від кола суб'єктів правового впливу: методи, які застосовуються до загальних суб'єктів права, та методи, які застосовуються до спеціальних суб'єктів права; за характером застосування: звичайні та екстраординарні методи; за часовим критерієм дії: постійні та тимчасові; за територіальною сферою дії: внутрішньо-державні та зовнішньо-державні; за правовими наслідками реалізації методів здійснення державної влади: правостановлювальні, правозмінювальні, правоскасовувальні; за способом оформлення реалізованих методів: методи здійснення державної влади, які вимагають винесення спеціального індивідуального правового акта, та методи, які не потребують винесення такого акта; за ознакою обов'язковості методів державної влади: директивні (імперативні) та дискреційні (диспозитивні) методи [6, с. 68–69].

Висновки. Методи контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції представляють сукупність прийомів та засобів адміністративно-правового впливу на поведінку підконтрольних/піднаглядних об'єктів, які використовуються посадовими особами органів та підрозділів Національної поліції, наділеними контрольно-наглядними повноваженнями, в процесі реалізації тієї чи іншої форми контрольно-наглядової діяльності.

Відтак, до числа методів адміністративно-правового механізму контрольно-наглядової діяльності в Національній поліції України варто зарахувати перевірку, огляд та обстеження, моніторинг та спостереження, аналіз тощо.

Спираючись на запропоновані вищевказаними дослідниками критерії методів адміністративної діяльності органів публічного управління, вважаємо за доцільне сформулювати авторський підхід до їх систематизації в контрольно-наглядній діяльності органів та підрозділів Національної поліції. На нашу думку, до числа таких критеріїв відноситься:

- за способом регулюючого впливу: імперативні, диспозитивні;
- за пріоритетністю застосування: основні, допоміжні;

- за юридичними властивостями: викликають виникнення юридичних наслідків, не викликають виникнення юридичних наслідків;
- за напрямком впливу: контрольні, наглядові;
- за періодичністю застосування: разові, тимчасові, постійні;
- за способом впливу: прямі (адміністративні), непрямі (організаційні);
- за об'єктами регулюючого впливу: методи, що застосовуються до загальних об'єктів, методи, що застосовуються до спеціальних об'єктів;
- за способом процесуального оформлення: методи, що потребують прийняття індивідуальних актів управління, методи, що не потребують прийняття індивідуальних актів управління.

Література

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.
2. Інформація щодо надання платних послуг у сфері БДР / Офіційний сайт патрульної поліції. URL: <https://patrolpolice.gov.ua/paid-services-bdr/>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-Х. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>.
4. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві: наказ МВС України від 22.01.2016 №39.
5. Великий енциклопедичний юридичний словник: за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2007. 992 с.
6. Шатіло В.А. Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Юридичні науки». 2014. № 1(99). С. 66–70.